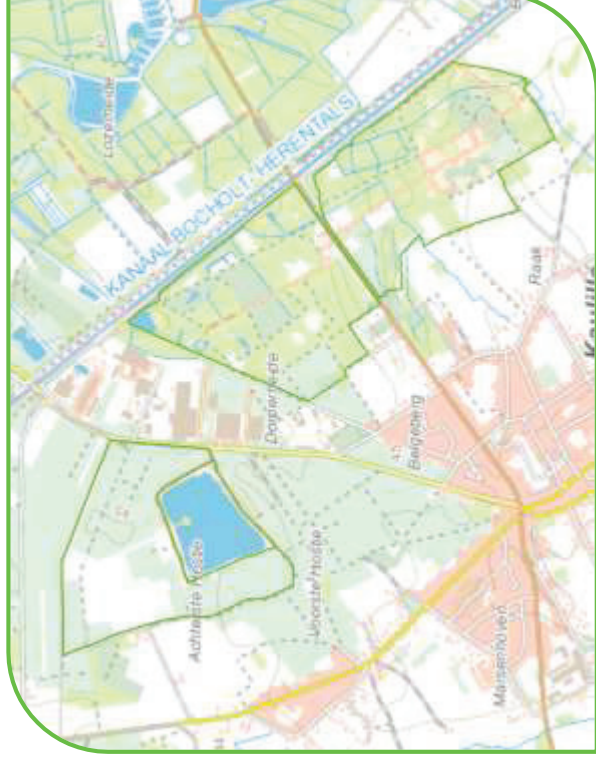

Deel 2

Beschrijving van het voorgenomen plan

Plan MER
Kennisgeving

Zandontginning en herbestemming van Achterste
Hostie, Grootte Heide en Raeker Heide te Bochoolt

COLOFON

Titel Plan MER - Zandontginning en herbestemming van Achterse Hostie, Grootse Heide en Raeker Heide te Bocholt

Jaar van uitvoering 2016

Initiatiefnemers

Kaulindus nv & KZW nv (Kempische Zandgroeven Winters nv)

- Joachim Vanwonterghem (Kaulindus)
- Anette Winters (KZW)
- Peter van Der Poort (Grontmij nv - Interne deskundige namens Kaulindus)
- Johan Rutten (J.R.-ECONSult bvba - Interne deskundige namens KZW)

MER-coördinatie

- INTOE bvba** | Engelsplein 33 Bus 02.02 – B-3000 Leuven | T: +32 16 22 22 24
- Gert Van de Genachte | MER-deskundige Landschap
 - Kris De Coster | MER-deskundige Bodem

MER-deskundigen

- ACC Geology bvba** | Hovenstraat 46 - B-3590 Diepenbeek | T: +32 11 87 11 76
- Chris Cammaer | Discipline Bodem en Water

- Mieco-effect bvba** | Vroentestraat 12 - B-3290 Schaffen-Diest | T: +32 13 53 00 74

- Mischa Indeherberg | Discipline Fauna en Flora

- dBAPlan bvba** | Poststraat 1 b03 – B-3590 Diepenbeek | T: +32 11 76 50 06

- Guy Putzeys | Discipline Geluid en trillingen

- Grontmij Belgium nv** | Arenbergstraat 13, bus 1 – B-1000 Brussel | T: +32 2 383 06 40

- Rik Houthaave | Disciplines Landschap, Bouwkundig erfgoed en Archeologie, Rik Houthaave | Disciplines Mens en Mobiliteit

INHOUD

2 Beschrijving van het voorgenomen plan

2.1 Globale aanpak planbeschrijving	5
2.2 Doelstelling- en locatiealternatieven	9
2.2.1 Doelstellingalternatieven	9
2.2.2 Locatiealternatievenonderzoek.....	9
2.3 Planverantwoording.....	15
2.3.1 Verantwoording vanuit beleidsdocumenten	15
2.3.1.1 Relatie met het Oppervlaktedelfstoffendecreet en Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan	15
2.3.1.2 Motivatie opgenomen in de beslissing Vlaamse Regering (VR 04.04.2014).....	17
2.3.1.3 Relatie met de delfstoffennota 'Zand in Vlaanderen'.....	19
2.3.1.4 Relatie met het voorontwerp BOD Zand in Limburg	19
2.3.2 Verantwoording vanuit de totale Vlaamse behoefte aan bouwzand	20
2.3.3 Onderbouwing projectvoornemen en locatiekeuze vanuit de initiatiefnemers.....	23
2.3.3.1 Achterste Hostie.....	23
2.3.3.2 Grootte Heide en Raeker Heide	27
2.4 Te beschouwen ontwikkelingsscenario's	31
2.4.1 Nulalternatief	31
2.4.2 Gewestplanalternatief.....	32
2.4.3 Alternatief maximale ontginning.....	33
2.5 Integraal planalternatief	35
2.5.1 Zandwinning	35
2.5.1.1 Ontginningstechniek en verwerkingsinstallaties	35
2.5.1.2 Achtergrond bij de grondbalansen	37
2.5.1.3 Principe maximalisatie van landaanwinning.....	41

2.5.1.4 Verlading en afvoer afgewerkt product.....	43
2.5.1.5 Ontginningshypothese Grootse Heide / Raeker Heide	46
2.5.1.6 Ontginningshypothese Achterse Hostie	50
2.5.2 Nabestemming	56
2.5.2.1 Nabestemming van het plangebied Achterse Hostie	57
2.5.2.2 Nabestemming van het plangebied Grootse Heide & Rakerheide	58
2.5.2.3 Laagdynamische recreatie en natuurontwikkeling in het (volledige) gebied	63
2.5.3 Varianten fasering	65
2.5.4 Varianten ecologische invulling	66
2.5.5 Bestudeerde situaties	67
2.6 Overige planonderdelen	74

2.1

GLOBALE AANPAK PLANBESCHRIJVING

Het plan dat in dit MER beoordeeld wordt, wordt gedreven door een concreet project. Het is gedreven door een concrete wens tot realisatie van een ontginnings- en nabestemmingsproject vanuit 2 initiatiefnemers (Kaulindus en Kempische Zandgroeven Winters).

Vanzelfsprekend past hun projectvoornemen in het aanbodbeleid dat de Vlaamse overheid op vlak van zandbevoorrading uittekende en dat neergelegd is in de delfstoffenplanning en beslissingen daarover. Dit beleid en de verantwoordiging van de zandbehoefte zijn weergegeven in **par. 2.3**.

Met het oog op het bieden van een voldoende aanbod aan bouwzand werden doelstellingalternatieven en locatiealternatieven voor de bouwzandwinning voor rekening en initiatief van de Vlaamse overheid grondig bestudeerd in het verleden. Op basis van dat alternatievenonderzoek nam de Vlaamse Regering een beslissing tot het opstarten van een GRUP voor het aanduiden van zandwinningsgebieden ter plaatse Achterste Hostie, Raeker Heide en Grootte Heide. Het eerder gevoerde doelstelling- en locatiealternatievenonderzoek en de beslissing van de Vlaamse Regering die erop is gevolgd, zijn besproken in **par. 2.2**.

Deze beslissing definieert ook – het weze op voorlopige basis- het plangebied voor het op te maken GRUP. Dit plan-MER beperkt zich tot de plangebieden Achterste Hostie, Raeker Heide en Grootte Heide aangezien slechts deze plangebieden (grotendeels) eigendom zijn van de initiatiefnemers en zij slechts voor deze plangebieden een projectvoornemen hebben. De overige plangebieden / planonderdelen zijn, kort weergegeven in **par. 2.6**.

De planbeschrijving werd globaal als volgt aangepakt.

Voor de drie plangebieden Achterste Hostie, Raeker Heide en Grootte Heide worden volgende planalternatieven bestudeerd in dit plan-MER :

- **Drie ontwikkelingsscenario's (par 2.4.)** die vooral tot doel hebben een maximaal beeld te leveren van de mogelijke effecten. Het betreft dan ook uiterste ontwikkelingsscenario's
 - Een ontwikkelingsscenario dat erin bestaat dat het project niet gerealiseerd wordt en het gebied verder autonoom ontwikkelt. Dat is niet conform de beslissing van de Vlaamse Regering en voor Raeker Heide en Grootte Heide evenmin in overeenstemming met het gewestplan. Evenwel geeft dergelijk nulalternatief een beeld van de effecten indien het plan geen doorgang zou vinden. Het nulalternatief is kort besproken in **par. 2.4.1**.
 - Een ontwikkelingsscenario dat erin bestaat dat er geen RUP volgt maar het bestaande gewestplan wordt gerealiseerd. Voor de voormalige PRB-terreinen Raeker Heide en Grootte Heide is dat immers industrieterrein. Dit alternatief is kort besproken in **par. 2.4.2**.

- Een ontwikkelingsscenario waarbij de gebieden Raeker Heide, Grootse Heide en Achterse Hostie maximalistisch zouden worden ontgonnen (ic over volledige oppervlakte en volledige diepte zonder bijzondere aandacht voor nabestemming / herinrichting). Dit alternatief is kort besproken in **par. 2.4.3.**

- **Een integraal planalternatief (par 2.5).**

Dat is een planalternatief dat ontwikkeld werd door de initiatiefnemers in samenwerking met hun geologische en planologische adviseurs. Dit plan is slechts een aanname maar is naar uitvoering haalbaar en realistisch (zowel uitvoeringstechnisch, commercieel, op vlak van eigendom en beheer, ...). Dit planalternatief is integraal in die zin dat het projectkenmerk zandontginning en het projectkenmerk nabestemming in samenhang ontwikkeld zijn. Zowel voor zandwinning als voor nabestemming werden door de MER-deskundigen en de raadgevers van de initiatiefnemers reeds bij de aanvang van de ontwikkeling van dit integraal alternatief raadgevingen meegegeven vanuit hun discipline. In dat opzicht zit al een zekere milieusturing in dit plan (evaluerend ontwerpen).

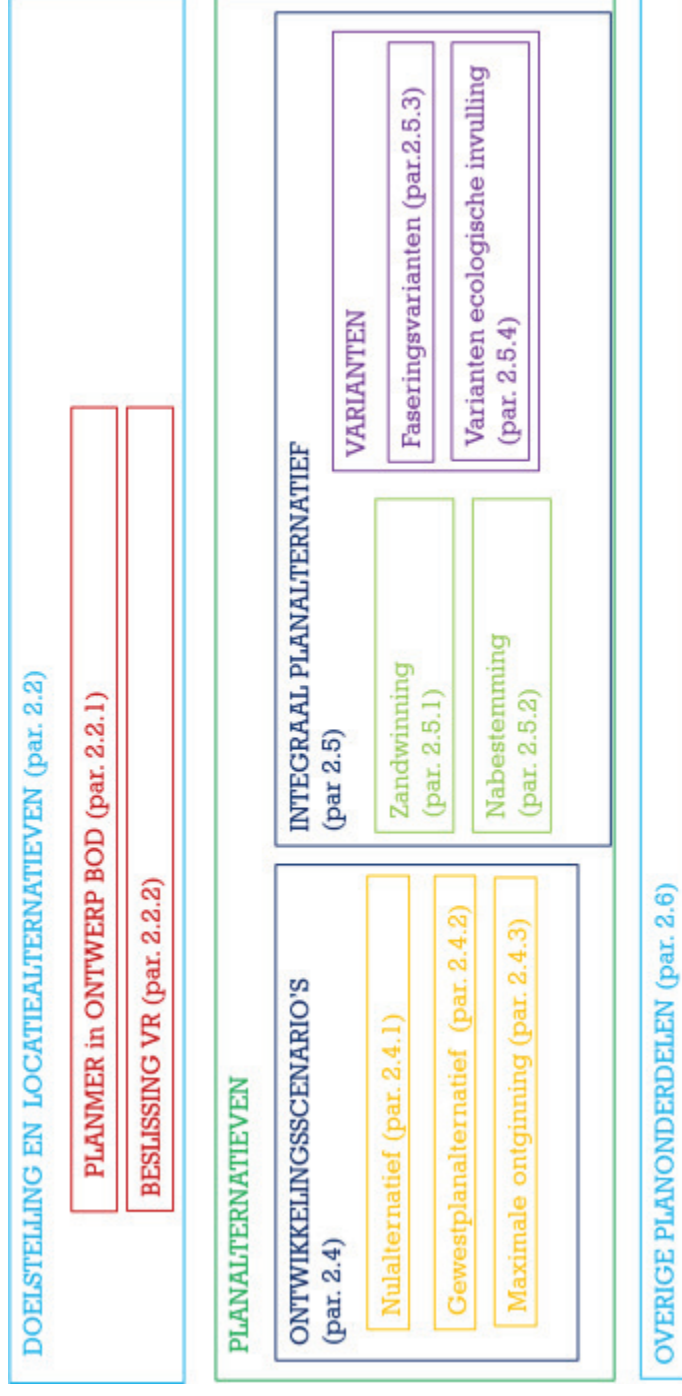
Het integraal planalternatief is uiteraard slechts een voorafbeelding van een mogelijk toekomstig project en in die zin slechts een werkhypothese (en afhankelijk van dit MER zelf en de daarop volgende besluitvorming). Dit alternatief is beschreven in **par. 2.5.1** (aspect zandwinning) en in **par 2.5.2.** (aspect nabestemming).

- Op dit integraal planalternatief zijn een aantal **varianten** in beeld gebracht :
 - Het integraal plan omvat een basisfasering. Ook daarvoor zijn echter varianten mogelijk waarvan er enkele in beeld gebracht worden in **par. 2.5.3.**
 - Het integraal plan voorziet in natuurontwikkeling binnen het nabestemmingsplan. Daarvoor zijn echter meerdere ecologische invullingsvarianten mogelijk. Zie **par. 2.5.4.**
- Tot slot zijn binnen deze planbeschrijving tussentijdse tijdsbeelden gemaakt die weergeven voor de drie plangebieden en twee initiatiefnemers samen in welke staat van uitvoering het integraal plan/project zich bevindt 10 jaar, 20 jaar en 30 jaar na de start. Voor de disciplines waar de ruimtelijke uitgestrektheid van de effecten varieert doorheen het projectverloop, zijn het deze tijdsbeelden die zullen worden beoordeeld. Deze tijdssituaties zijn weergegeven in **par. 2.5.5.**

De aanpak van de planbeschrijving en structuur van dit deelrapport zijn gesynthetiseerd in onderstaand schema.

Schema: opbouw van de planbeschrijving

2.2

DOELSTELLING- EN LOCATIEALTERNATIEVEN

2.2.1

Doelstellingalternatieven

De beleidsdocumenten Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan (AOD), Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan Zand in Limburg (BOD), de mededeling aan de Vlaamse Regering en de beslissing van de Vlaamse regering bevatten heel wat afwegingen in verband met doelstellingalternatieven. We verwijzen daarvoor naar par. 2.3. waar deze documenten zijn beschreven.

2.2.2

Locatiealternatievenonderzoek

Het voorontwerp BOD 'Zand in Limburg' dd. december 2006 bevatte een milieueffectenbeschrijving en –beoordeling van 24 locaties voor zandwinning (bouwzand en vulzand) in de provincie Limburg. De milieueffectenbeschrijving en –beoordeling omvatte een studie van 14 milieueffectgroepen.

Dit omvangrijke onderzoek van locaties omvatte uiteraard de 3 plangebieden die het voorwerp van dit planMER vormen

Het voorontwerp BOD met inclusief m.e.r.-onderzoek kwam via een studieopdracht tot stand en werd :

- opgemaakt door een team van erkende MER-deskundigen
- geadviseerd door alle relevante adviserende overheidsdiensten gedurende de totstandkoming
- naar kwaliteitsbeoordeling opgevolgd door de dienst MER.

Het m.e.r.-onderzoek omvatte niet alleen een klassieke m.e.r.-beoordeling voor 14 effectgroepen maar eveneens een passende beoordeling, een ruimtelijke afweging en een watertoets. Het eerder gevoerde onderzoek voldoet daarmee aan de essentiële kwaliteitskenmerken van een zorgvuldig locatiealternatievenonderzoek op plan-m.e.r.-niveau..

In de context van dit planMER wordt daarom het planMER-waardige onderzoek van locatievoorstellen uit het voorontwerp BOD, **overgenomen als locatiealternatievenonderzoek**. Het betreft de hoofdstukken 5, 6, 7 en 9 van het document (december 2006) gevoegd als deel 4 bij deze kennisgeving.

Op 13 oktober 2010 vroeg het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering in een resolutie om de BOD's te schrappen als planfiguur en te vervangen door delfstoffennota's. Alle lopende besluitvormingsprocedures van voorontwerpen BOD's werden bijgevolg stopgezet. Daardoor werd het plan-MER-waardig document niet meer samen met het BOD, zoals voorzien in het oppervlaktedelfstoffendecreet, voorlopig vastgesteld en aan openbaar onderzoek onderworpen.

Via deze kennisgeving wordt evenwel **volledige inspraak** geboden op het gevoerde locatiealternatievenonderzoek en dit zowel wat betreft de onderzochte locatiealternatieven (ic 24 sites) als wat betreft de resultaten van de effectbeschrijving en beoordeling (ic 14 effectgroepen, een watertoets, passende beoordeling en ruimtelijke afweging)

De richtlijnen van de dienst MER na publieke consultatie zullen verduidelijken of in dit plan-MER bijkomende alternatieven moeten worden bekeken dan wel kan worden volstaan met het reeds uitgevoerde effectenonderzoek

Voor een volledig overzicht wordt verwezen naar het document van december 2006 dat het deel 4 vormt van deze kennisgeving. Een eerste zicht op de bestudeerde locatiealternatieven, de besproken effectgroepen en de beoordeling door de deskundigen kan ook worden verkregen via onderstaande syntheses Tabellen

Tabel : Synthese van het locationalternatievenonderzoek voor de bouwzandlocaties (gebaseerd op voorontwerp BOD, zie ook deel 4 van deze kennisgeving)

	Wettelijk/beleidsmatig kader											Effecten										
	Gewestplan	Waterwingebieden	Grondwaterkwbh	ROG-Risico	SBZ	VEN	Natuurreservaat	Bos	Ankerplaatsen - reliczones	Beschermde mon ed	Archeologie	erfgoedwanden	landschapsstructuur	functievries	landbouw ruimtelijk-structureel	leefbaarheid-verkeer	leefbaarheid-geluid	Wifziging waterlopen	Ruimtelaslag overstromings-gebied	Wifziging waterhuishouding	Ecotoopvries	
Gebied bouwzand																						
Uitbreidingsvoorstellen																						
Wateringen (LIM010)	Bufferzone	Buiten	Buiten	Buiten	500m	300m	500m	6,34%	Buiten	Buiten	ngk	5	5	5	5	5	5	5	5	2	zie bijlage 1a	
Hageven 1 (LIM000)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	SBZ	GEN	VG+UZ	49,05%	A+R	in verm	5	3	1	1	4	3	3	5	5	2	zie bijlage 1a	
Hageven 2 (LIM000)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	SBZ	GEN	VG+UZ	100,00%	A+R	in verm	2	3	1	1	4	1	1	5	5	2	zie bijlage 1a	
Hoeverbergen (LIM011)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	Buiten	Buiten	Buiten	89,32%	Buiten	Buiten	gek	5	3	5	5	3	5	5	5	2	zie bijlage 1b	
Kolsbos 1 (LIM013)	Bosgebied en agrarisch gebied (ZW)	600m	Buiten	Buiten	SBZ	500m	Buiten	80,93%	R	Buiten	gek	2	3	3	4	3	2	5	5	3	zie bijlage 1c	
Kolsbos 3 (LIM013)	Bosgebied	400m	Buiten	Buiten	SBZ	500m	Buiten	100,00%	R	Buiten	gek	2	3	3	5	3	5	5	5	3	zie bijlage 1c	
Achterste Hostie Kaulille (LIM014)	Natuurgebied en landschappelijk w aardevol gebied	Buiten	Buiten	Buiten	SBZ	500m	500m	67,77%	R	Buiten	gek	2	3	4	1	3	3	5	5	2	zie bijlage 1c	
Donkshof Grote-Brogel 1 (LIM017)	Bosgebied	Buiten	Buiten	Buiten	500m	500m	VG+UZ	30,90%	grens A	Buiten	verm	5	3	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1e	
Donkshof Grote Brogel 2 (LIM017)	Bosgebied	Buiten	Buiten	Buiten	500m	500m	VG+UZ	99,90%	grens A+R	Buiten	verm	2	3	5	5	3	2	5	5	2	zie bijlage 1e	
Soit Opiter (LIM024)	Agrarisch gebied	Buiten	Buiten	Buiten	300m	Buiten	Buiten	0,00%	Buiten	Buiten	ngk	5	5	5	3	3	2	3	5	5	3	
Schemmersberg/Holstein (LIM000)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	SBZ	GEN	VG+UZ	12,77%		gek	2	5	5	5	4	3	3	5	5	2	zie bijlage 1f	
Militair Domein Ekele (LIM000)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	grens	500m	Buiten	16,20%	A+R	400m	gek	3	5	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1f	
Donderslagheide Oost fase 5 (LIM000)	Natuurgebied	Buiten	Buiten	Buiten	SBZ	grens	grens	95,99%	R+grens A	Buiten	gek	2	3	3	5	3	2	5	5	2	zie bijlage 1h	
Donderslagheide Oost fase 6 (LIM000)	Bosgebied (N), natuurgebied (Z) en landschappelijk w aardevol gebied (O)	Buiten	Buiten	Buiten	grens	grens	grens	62,64%	R+grens A	Buiten	gek	2	3	3	1	3	5	5	5	2	zie bijlage 1h	
Donderslagheide Oost fase 7 (LIM000)	Natuurgebied en landschappelijk w aardevol gebied (ZW)	Buiten	Buiten	Buiten	grens	grens	grens	26,38%	R+grens A	Buiten	gek	2	3	5	1	3	2	3	5	2	zie bijlage 1h	
Groote Heide Bocholt (LIM000)	Industriegebied en bosgebied (ZW)	Buiten	ROG-risico	Buiten	grens	200m	Buiten	78,56%	A+R	Buiten	verm	3	3	5	5	3	2	3	3	2	zie bijlage 1c	
Raeker Heide (LIM000)	Industriegebied en landschappelijk w aardevol gebied (W)	Buiten	Buiten	Buiten	grens	200m	Buiten	72,01%	grens A	Buiten	verm	5	3	5	1	3	2	3	5	2	zie bijlage 1c	
Heuvelse Heide (LIM000)	Natuurgebied	<200m	Buiten	Buiten	900m	GEN	VG+UZ	67,35%	R+grens A	Buiten	ngk	2	3	3	5	3	3	3	5	3	zie bijlage 1a	
Grote Heide Noord (LIM000)	Landschappelijk w aardevol gebied en agrarisch gebied (ZW)	Buiten	Buiten	Buiten	grens	grens	900m	0,00%	grens R	Buiten	verm	5	5	5	1	3	3	5	5	2	zie bijlage 1h	
Grote Heide Zuid (LIM000)	Industriegebied	Buiten	Buiten	Buiten	grens	grens	900m	0,00%	Buiten	Buiten	verm	5	5	5	1	3	3	5	5	2	zie bijlage 1h	
Over te nemen uit andere deltsstoffenzone																						
Boerakker (LIM074)	Ontginninggebied, nabestemming natuurontwikkeling en in mindere mate agrarische nabestemming en recreatie	Buiten	ROG-risico	Buiten	grens	in	200m	0,00%	grens	grens	ngk	5	3	5	5	3	2	5	5	/	5	

Tabel : Synthese van het locatiealternatievenonderzoek voor de vulzandlocaties (gebaseerd op voorontwerp BOD, zie ook deel 4 van deze kennisgeving)

Gebied vulzand																					
Over te nemen uit andere deifstofzonen																					
			>1km	Ca2 (kw b)	Buiten	500m	grens	900m		grens A+R	Buiten	ngk	3	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1
Neuwe Hom 1 (LIM046)	Ontginning gebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut		>1km	Ca2 (kw b)	Buiten	500m	grens	900m		grens A+R	Buiten	ngk	3	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1
Neuwe Hom 2 (LIM046)	Idem		>1km	Ca2 (kw b)	Buiten	500m	grens	900m		grens A+R	Buiten	ngk	5	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1
Mechelse Heide Noord (LIM054)	Bijzonder ontginning gebied met nabestemming natuur		Buiten	Ca2 (kw b)	Buiten	grens	grens	grens	16,06%	R	500m	ngk	3	5	5	3	3	5	5	2	zie bijlage 1
Uitbreidingsvoorstellen																					
Hoevebos (LIM028)	ontginning gebied met nabestemming recreatie	Buiten	Buiten	Ca1 (zeer kw b)	Buiten	SBZ	grens	350m	78,79%	R	Buiten	ngk	2	3	5	3	5	5	3	3	zie bijlage 1d
Stalebos (LIM038)	Natuur gebied en Industrie gebied (ZW)	Buiten	Buiten	Ca1 (zeer kw b) + Ca2 (Z)	Buiten	200m	GEN	400m	87,97%	R+L	in	ngk	2	3	4	3	2	3	5	2	zie bijlage 1j
Klein Membruggen (LIM071)	Agrarisch gebied (N), landschappelijk waardevol gebied (Z)	Buiten	Buiten	Aa2 (zeer kw b)	Buiten	300m	300m	700m	0,00%	R	700m	gek	2	5	5	1	3	3	5	5	3
Berger paadje (LIM072)	Agrarisch gebied	Buiten	Buiten	Ab (kw b)	Buiten	Buiten	Buiten	Buiten	0,00%	R	300m	ngk	2	5	5	1	5	3	5	5	3
Galgeboom Molen (LIM072)	Agrarisch gebied	Buiten	Buiten	Ab (kw b)	Buiten	600m	Buiten	Buiten	0,00%	R	Buiten	gek	2	5	5	1	3	2	5	5	3
Achter den Hondenberg (LIM072)	Agrarisch gebied	Buiten	Buiten	Ab (kw b) + Aa1 (uiterst kw b)	ROG-risico	400m	Buiten	Buiten	0,00%	R	Buiten	gek	2	5	5	1	3	2	3	3	5
Muggenberg (LIM000)	Agrarisch gebied	Buiten	Buiten	Ab (kw b)	Buiten	400m	500m	200m	0,00%	R	200m	verm	2	5	5	3	5	2	5	5	5
Groote Heide Bochoit (LIM000)	Zie gebieden bouwzand																				
Raeker Heide (LIM000)																					
Groote Heide Noord (LIM000)																					
Groote Heide Zuid (LIM000)																					

Tabel : Gehanteerde legende en effectschalen voor hogerstaande syntheses Tabellen

Wettelijk-beleidsmatig kader	
	(gedeeltelijk) overlap met wettelijke/beleidsmatige beschermingsstatus gebieden met beschermingsstatus op >1km afstand
Archeologie	
ngk:	niet gekend
verm:	vermoedelijke sites
gek:	gekende sites
Effecten	
<u>Aantasting erfgoedw.aarden</u>	
5	geen overlap met relictzone, ankerplaats, lijn- of puntrelict en geen aansnijding van beschermde monumenten, landschappen, stads- en dorpsgezichten
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	overlap met relictzone, ankerplaats, beschermde monumenten, landschappen, stads- of dorpsgezichten; maar aantasting kan vermeden worden
2	overlap met relictzone, ankerplaats, beschermde monumenten, landschappen, stads- of dorpsgezichten; bijkomend onderzoek naar effectieve aanw.ezigheid erfgoedw.aarden noodzakelijk
1	herstel of milderung onmogelijk
<u>Impact op landschapsstructuur en -waarde</u>	
5	aantasting landschapsstructuur, maar geen aantasting structuurbepalende elementen
4	aantasting structuurbepalende elementen - milderung mogelijk
3	aantasting structuurbepalende elementen - herstel mogelijk
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	aantasting structuurbepalende elementen - geen milderung of herstel mogelijk
<u>Functieverlies</u>	
5	geen functieverlies (uitz. landbouw en natuurw.aarden)
4	functieverlies - dmv eenvoudige maatregelen te vermijden/beperken
3	functieverlies - dmv randvoorw.aarden mbt ontginning/inrichting te vermijden/herstellen
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	niet-vermijdbaar/herstelbaar functieverlies
<u>Ruimtelijk-structurele aantasting landbouwgebieden</u>	
5	geen aansnijding landbouw percelen
4	aansnijding landbouw percelen met matige tot zeer lage w.aarde gelegen buiten GAS
3	aansnijding landbouw percelen met matige tot zeer lage w.aarde gelegen binnen GAS of buiten GAS maar landbouw op verlaagd niveau niet mogelijk
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	aansnijding landbouw percelen met (zeer) hoge w.aarde gelegen binnen GAS

<u>Impact leefbaarheid - verkeer</u>	
5	hoofdweg op korte afstand; geen woningen langs weg naar hoofdweg
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	transport over lokale weg, verbindingweg of secundaire weg over meer dan 1km noodzakelijk en/of woningen/woonkernen langs deze wegen gelegen
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	geen verbinding met wegennet aanwezig & niet eenvoudig te realiseren
<u>Impact leefbaarheid - geluid</u>	
5	geen woningen binnen 40dB(A)-contour
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	geen woningen binnen 45dB(A)-contour
2	woningen binnen verstoringscontour die rekening houdt met milderende maatregelen; bijkomend lokaal onderzoek noodzakelijk
1	niet van toepassing binnen deze effectgroep
<u>Wijziging waterlopen</u>	
5	geen waterloop doorheen of op grens van voorgesteld locatiealternatief
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	waterloop op/langs grens van voorgesteld locatiealternatief; aantasting relatief eenvoudig te vermijden
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	waterloop doorheen voorgesteld locatiealternatief; aantasting niet te beperken/milderen/compenseren
<u>Ruimtebeslag overstromingsgebied</u>	
5	geen overlap met ROG/risicozone
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	overlap met ROG/risicozone, maar effect kan door randvoorwaarden beperkt/vermeden worden
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	overlap met ROG/risicozone; overstromingsrisico wordt verhoogd
<u>Wijziging waterhuishouding</u>	
5	droge ontginning
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	natte ontginning, maar geen verdrogingsgevoelige vegetaties, grondwaterinningen, landbouwkundig waardevolle gebieden uit GAS en/of potentieel verontreinigde sites binnen verdrogingscontour
2	verdrogingsgevoelige vegetaties, grondwaterinningen, landbouwkundig waardevolle gebieden uit GAS en/of potentieel verontreinigde sites binnen verdrogingscontour - bijkomend onderzoek naar mogelijke maatregelen noodzakelijk
1	verdrogingsgevoelige vegetaties, grondwaterinningen, landbouwkundig waardevolle gebieden uit GAS en/of potentieel verontreinigde sites binnen verdrogingscontour - nu reeds voldoende informatie beschikbaar om af te leiden dat niet-compenseerbare effecten worden verwacht
<u>Ecotooverlies</u>	
5	geen (zeer) kwetsbare ecotopen binnen locatievoorstel
4	effect te beperken door eenduidige algemene milderende maatregelen; niet van toepassing op deze effectgroep
3	(zeer) kwetsbare ecotopen aanwezig; kunnen gespaard worden door randvoorwaarden m.b.t. ontginning
2	bijkomend onderzoek noodzakelijk; niet van toepassing op deze effectgroep
1	niet-vermijdbare aantasting (zeer) kwetsbare ecotopen

2.3

PLANVERANTWOORDING

De planverantwoording en motivatie van het plan en locatiekeuze omvatten 3 pijlers :

- De beleidsmatige verantwoording door verwijzing, citaten en overname van passages uit terzake relevante beleidsdocumenten (zie par. 2.3.1)
- De verantwoording van de zandbehoefte, i.c. de zandbehoefte op Vlaams niveau (zie par. 2.3.2)
- Een motivatie van het plan en van de locatiekeuze door de initiatiefnemers (zie par. 2.3.3.)

2.3.1

Verantwoording vanuit beleidsdocumenten

Reeds rekening houdend met de inzet van verschillende alternatieve grondstoffen ter vervanging van primair zand is nog steeds een groot aantal sectoren rechtstreeks afhankelijk van de beschikbaarheid van dit primair zand (MDO, 2013)¹: in de woningbouw, voor infrastructuurwerken en in de betonnijverheid worden grote hoeveelheden fijn en grof primair zand (bouwzand) gebruikt. Deze economische activiteiten hebben een maatschappelijk belang, denk maar aan onze wegeninfrastructuur en de noodzakelijke onderhoudswerken daaraan die de grondstof “zand” onontbeerlijk maken.

2.3.1.1

Relatie met het Oppervlaktedelfstoffendecreet en Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan

Om de grondstoffenbevoorrading te verzekeren voorzag het decreet betreffende de oppervlaktedelfstoffen van 4 april 2003, kortweg het Oppervlaktedelfstoffendecreet, onder meer in de opmaak van bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen per samenhangend oppervlaktedelfstoffengebied.

Op 13 oktober 2010 besliste het Vlaams Parlement in een resolutie om “de bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen (BOD’s) te schrappen als planfiguur en te vervangen door delfstoffennota’s. De besluitvormingsprocedure van voorontwerpen BOD’s voor zanden werden bijgevolg stopgezet.

Op 23 april 2014 bekrachtigde de Vlaamse Regering de aanneming van het Vlaams Parlement betreffende het decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen. Het nieuwe decreet voorziet in de opmaak van oppervlaktedelfstoffennota’s die uitvoering geven aan de doelstellingen van het Oppervlaktedelfstoffendecreet. De nota’s zijn gebaseerd op ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar. De oppervlaktedelfstoffennota’s worden door de minister minstens vijfjaarlijks

¹ Monitoringsysteem Duurzaam Oppervlaktedelfstoffenbeleid, jaarverslag 2012, november 2013.

geëvalueerd. Op 27 februari 2015 werden de wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering houdende regels tot uitvoering van het oppervlaktedelfstoffendecreet (VLAREOP) definitief goedgekeurd.

Het Oppervlaktedelfstoffendecreet voorziet ook in de opmaak van een Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan (AOD). Dit AOD is één van de beleidsinstrumenten die door het Oppervlaktedelfstoffendecreet naar voren worden geschoven om uitvoering te geven aan de doelstellingen van het duurzaam oppervlaktedelfstoffenbeleid. Het AOD moet minstens de behoefte aan minerale grondstoffen van Vlaanderen, zijnde klei, leem en vul- en bouwzanden onderbouwd bepalen en vervolgens aangeven welke pistes moeten worden gevolgd om de grondstoffenbevoorrading duurzaam te verzekeren, gebaseerd op ontwikkelingsperspectieven van minimaal 25 jaar en met acties voor de komende 5 jaar.

Een AOD wordt vijfjaarlijks geëvalueerd. Het eerste algemeen oppervlaktedelfstoffenplan, AOD 1, werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 10 juli 2008. Het is duidelijk dat er sindsdien heel wat evoluties zijn aan te geven die een actualisatie van het AOD1 rechtvaardigen. Op 19 december 2014 werd het tweede algemeen oppervlaktedelfstoffenplan, AOD 2, definitief vastgesteld door de Vlaamse Regering. De conclusies van het AOD 2 m.b.t. de behoefte-onderbouwing van Vlaamse primaire (bouw)zanden luiden als volgt :

- In uitvoering van de startbeslissingen van de Vlaamse Regering van 4 april 2014 wordt het nodige gedaan om ca. 30 miljoen m³ bouwzand als bijkomende reserve op te bouwen via bijkomende ontginningsgebieden (zie paragraaf 2.3.1.2).
- In dit AOD2 wordt verder als actie voorzien dat binnen de komende 5 jaar een delfstoffennota 'Zand in Vlaanderen' zal worden opgemaakt² om de maatschappelijke vraag naar bouw- en vulzand te beantwoorden en waarbij het inzetten van secundaire materiaalstromen verder geoptimaliseerd wordt en anderzijds ook de resultaten in rekening te brengen van het studieproces dat zal doorlopen worden m.b.t. de mogelijke rol van de waterwegbeheerders in de duurzame voorziening in minerale bouwgrondstoffen op en langs het waterwegennetwerk. Voor zover passend binnen dit algemeen streefbeeld zal de delfstoffennota aanvullend ook ingaan op het bieden van ontwikkelingsperspectieven aan de ontginningssector.
- De resterende hoeveelheid, nodig om de behoefte in te vullen voor een termijn van 25 jaar volgens het scenario van de verhoogde graad van zelfvoorziening, zal pas na de eerstvolgende vijfjaarlijkse evaluatie van het AOD worden opgenomen in een delfstoffennota. De hoeveelheid die ondertussen via vraaggestuurde ontginningsprojecten kan worden ingevuld, zal in deze delfstoffennota in rekening worden gebracht.

² Deze delfstoffennota is op dit ogenblik nog niet in opmaak

2.3.1.2

Motivatie opgenomen in de beslissing Vlaamse Regering (VR 04.04.2014)

De beslissing van de Vlaamse Regering (besproken in par. 1.2.1) tot opstart van het GRUP waartoe voorliggend plan-MER dient, bevat eveneens een motivatie.

Deze is onderstaand overgenomen (letterlijke overname in italic)

MOTIVATIE VANUIT DE BELEIDSPRIORITEITEN VAN DE VLAAMSE REGERING

In de mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 juli 2013 betreffende ‘Verzekering van de zandbevoorrading op middellange termijn – procesafspraken om te komen tot een startbeslissing’ wordt aangegeven dat de bouwsector, die tevens een barometer vormt voor de economische conjunctuur, niet zonder de delfstof ‘zand’ kan. Het bieden van ontwikkelingsperspectieven voor de bevoorrading van zanden heeft dus ook een grote betekenis op het vlak van werkgelegenheid, niet alleen binnen de ontginningssector, maar vooral in de sectoren die afhankelijk zijn van een gewaarborgde bevoorrading, voornamelijk in Limburg. In de bijlage bij deze mededeling wordt duidelijk gemaakt dat de confrontatie van de vraag met de huidige bestaande reserves leidt tot de conclusie dat er tekorten zijn om de zandbevoorrading op middellange termijn veilig te stellen en dat het noodzakelijk is bijkomende ontginningsgebieden te voorzien voor de bevoorrading van Vlaamse primaire zanden.

In de mededeling wordt dan ook het engagement genomen om onmiddellijk te starten met de voorbereiding van een gewestelijk RUP dat voor de gemeente Bocholt betrekking heeft op een herbestemming van de voormalige PRB terreinen en op een uitbreiding van de bestaande groeve Winters.

Het plan geeft tegelijkertijd invulling aan volgende beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering:

- *Uitgebaggerde zandgroeven kunnen mogelijkheid bieden tot berging van niet-verontreinigde baggerspecie in het kader van de verbreding van het kanaal Bocholt-Herentals;*
- *Landschappelijke bescherming (ankerplaats of relictzone) van landduinencomplexen in de ruime omgeving van het plangebied;*
- *Visienota met betrekking tot het transport van delfstoffen via waterwegen.*
- *Het realiseren van de gewenste ruimtelijke structuur opgesteld in het kader van de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur door uitvoering te geven aan het operationeel uitvoeringsprogramma voor de buitengebiedregio Limburgse Kempen en Maasland;*
- *Het realiseren van de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-netwerk;*
- *Het beschermen van waardevolle en het bevestigen van bestaande landbouwgebieden;*

MOTIVATIE VANUIT LOPENDE PROJECTEN OF PROCESSEN IN HET GEBIED

In het gebied zijn volgende projecten of initiatieven lopend die raakvlakken vertonen met de plandoelstellingen vermeld in deze nota:

- *Streekcharter Noord-Limburg. Op 28 juni 2002 werd tussen de vzw Streekplan Noord-Limburg en de Vlaamse Regering het streekcharter Noord-Limburg goedgekeurd. Uit dit streekcharter volgde een streekcharterproject, gesteund door de Vlaamse overheid, om een studie op te maken van het vroegere PRB-terrein en omgeving. Deze studie (Libost-Groep nv, juni 2006) onderzocht de mogelijke scenario's voor ontwikkeling van een alternatieve bestemming van het geheel of een deel van de bedrijfsterreinen. Hierbij werd ook de mogelijkheid van zandontginning op de site in overweging genomen.*
- *Consensusnota ontwikkeling voormalig PRB-terrein. In juni 2012 werd in opdracht van de gemeente Bocholt de nota 'Ontwikkeling voormalig PRB-terrein' opgemaakt (Grontmij, 2012). Het doel van deze studie was om al de bestaande puzzelstukken m.b.t. het voormalige PRB-terrein samen te brengen en te vervolledigen tot het complete plaatje af is om over te kunnen gaan naar een effectieve herontwikkeling van de site. Hiervoor werd deze nota voorgelegd aan alle relevante actoren en beleidsniveaus. Uit de studie bleek dat er globaal gesteld kan worden dat er consensus bestaat over de volgende beleidsopties :*
 - *gedeeltelijke desaffectatie industriegebied;*
 - *zandwinning;*
 - *gedeeltelijke uitbreiding van bestaande KMO-zone als nabestemming en integratie in toeristisch recreatief netwerk op lange termijn.*
- *Visienota m.b.t. transport van delfstoffen via waterwegen. Visienota die de potenties benadrukt om vanuit de sectoren delfstoffen en bouwmaterialen samen te bekijken hoe de opportuniteiten voor de waterweg kunnen gemaximaliseerd worden.*
- *Project-MER Uitbreiding Zandwinning Achterse Hostie, Kaulille (Bocholt). Dit project handelt over de uitbreiding van 5 ha op basis van het BPA 'In den Hove' van 10 juli 2003.*
- *NV De Scheepvaart. Er bestaat een verbredingsplan voor het kanaal Bocholt-Herentals. Deze verbreding is ook voorzien ter hoogte van het projectgebied.*
- *Grensoverschrijdend Ecologisch Basisplan (TAUW Deventer, 2004)*

2.3.1.3

Relatie met de delfstoffennota 'Zand in Vlaanderen'

Zoals in paragraaf 2.3.1.1.1. beschreven voorziet het nieuwe oppervlaktedelfstoffendecreet in de opmaak van een oppervlaktedelfstoffennota zand. Aangezien er voor heel wat ontginningsgebieden sinds het intekenen van de gewestplannen in de jaren zeventig tot op vandaag nog geen structurele aanpassing doorgevoerd zijn was het echter noodzakelijk dringend een initiatief te nemen voor een aantal ontginners die momenteel over slechts zeer minieme perspectieven beschikken.

In de bijlage bij de mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 juli 2013 wordt duidelijk gemaakt dat de confrontatie van vraag en huidige bestaande reserves leidt tot de conclusie dat er tekorten zijn om de zandbevoorrading op middellange termijn veilig te stellen en dat het noodzakelijk is bijkomende ontginningsgebieden te voorzien voor de bevoorrading van Vlaamse primaire (bouw)zanden. Deze conclusie wordt genomen binnen de context van een duurzaam oppervlaktedelfstoffenbeleid dat rekening houdt met de inzet van volwaardige alternatieven en import.

Met dit initiatief zal tegelijkertijd tegemoet gekomen worden aan een gedeelte van de behoefte die in de delfstoffennota Zand in Vlaanderen zal worden vastgelegd.

2.3.1.4

Relatie met het voorontwerp BOD Zand in Limburg

Zoals hierboven reeds vermeld werd de besluitvormingsprocedure voor de BOD's stopgezet.

De verschillende deelgebieden die voorliggen in dit RUP waren reeds (grotendeels) opgenomen en onderzocht in het voorontwerp Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan 'Zand in Limburg' dd. december 2006.

Het voorontwerp kwam via een studieopdracht tot stand. De studieopdracht omvatte de opmaak van een plan-MER waardig voorontwerp BOD Zand in Limburg inclusief een passende beoordeling, een ruimtelijke afweging en een watertoets.

Voor de deelgebieden Achterste Hostie en Raeker Heide werd in februari 2006 eveneens een landbouwgevoelighedsanalyse opgemaakt door de Vlaamse Landmaatschappij.

De ambtelijke stuurgroep kwam samen op 1 maart 2007, 20 april 2007, 24 mei 2007, 18 juni 2007, 10 juli 2007 en 23 november 2007. In het eindadvies van de ambtelijke stuurgroep werd voorgesteld om het deelgebied Riet-Bosschelenheide te schrappen. Voor de deelgebieden Achterste Hostie, Groote Heide en Raeker Heide luidde het eindadvies als volgt:

"Locatievoorstellen waarvoor binnen de ambtelijke stuurgroep enkel een positief advies kan gegeven worden, mits rekening gehouden wordt met de besluiten van de landbouwgevoelighedsanalyse en mits na bijkomend onderzoek inzake de passende beoordeling besloten wordt dat er geen significante negatieve effecten zijn."

2.3.2

Verantwoording vanuit de totale Vlaamse behoefte aan bouwzand

In de mededeling aan de Vlaamse Regering (19.07.2013) is de bouwzandbehoefte onderbouwd en in relatie gebracht tot het gebruik van alternatieven ter onderbouwing van de geplande voorliggende zandwinning. De gegevens zijn gebaseerd op het Monitoringssysteem Duurzaam Oppervlaktedelfstoffenbeleid (MDO). De gegevens zijn gebaseerd op het jaar 2010. Screening van het jaarverslag 2012 van het MDO met gegevens over 2011 zijn echter eensluidend.

In 2010 was de situatie voor bouwzand zoals beschreven in onderstaande tabel.

Tabel : Verbruik van bouwzand en alternatieven in Vlaanderen in 2010:

Bouwzand	Verbruik in Kton	% tov totaal
<i>Primaire delfstof</i>		
bouwzand van binnen Vlaanderen	1.724	10%
bouwzand van buiten Vlaanderen	9.281	56%
subtotaal	11.005	66%
<i>Bouw- en sloopafval</i>		
Betongranulaat	2,9	<1%
breekzand van bouw- en sloopafval	489	3%
zeefzand van bouw- en sloopafval	2.153	13%
subtotaal	2.645	16%
<i>Overige alternatieve grondstoffen</i>		
AVI-bodemassen	4,7	<1%
gieterijzand	11,3	<1%
slakken van de ferro-industrie	73,2	<1%
slakken van de non-ferro-industrie	186	1%
uitgegraven bodem	2.695	16%
subtotaal	2.969	18%
Totaal	16.620	100%

In totaal werd in 2010 in Vlaanderen 16,6 Mton bouwzand en alternatieven voor bouwzand ingezet. Hiervan is ongeveer 11 Mton (66%) primair bouwzand, 2,64 Mton (16%) bouw- en sloopafval en 3 Mton (18%) overige alternatieven. Bouwzand van buiten Vlaanderen maakt het grootste deel van de totale hoeveelheid uit, namelijk 56%, gevolgd door uitgegraven bodem (16%), zeefzand van bouw- en sloopafval (13%) en bouwzand van binnen Vlaanderen (10%).

De belangrijkste verbruikers van bouwzand zijn de sectoren stortklaar beton en betonwaren. Verder wordt het aangewend door de aannemerij (inclusief metselen), de asfaltsector en de keramische sector.

Anderzijds werd er in 2010 ook 97 kton Vlaams primair bouwzand geëxporteerd zodat de behoefte in 2010 voor het Vlaams primair bouwzand er als volgt uitziet :

Tabel : Behoeftte aan primair bouwzand in Vlaanderen in 2010

	Gewicht (Kton)	Volume (m ³)
Verbruik Vlaams primair bouwzand 2010	1.724	1.014.118
Geëxporteerd Vlaams primair bouwzand 2010	97	57.059
Totale behoefte in 2010	1.821	1.071.176

Enkel rekening houdende met de behoefte aan primaire bouwzanden betekent dit voor 2010 een zelfvoorzieningsgraad van 16%:

Tabel : Graad van zelfvoorziening Bouwzand in 2010

	Gewicht (Kton)	Volume (m ³)
Verbruik Vlaams primair bouwzand 2010	1.724	1.014.118
Geïmporteerd bouwzand 2010	9.281	5.459.412
Totaal verbruik aan bouwzand 2010	11.005	6.473.530
Zelfvoorzieningsgraad	16 %	

BEHOEFTE VLAAMS PRIMAIR BOUWZAND VOOR DE KOMENDE 25 JAAR:

In 2000, tijdens de hoogdagen van de grindwinning, bedroeg de zelfvoorzieningsgraad voor bouwzand 64 %. In 2010 bedraagt die nog slechts 16%. Deze sterke daling is te verklaren binnen de context van het grinddecreet, meer bepaald de afbouw van de grindwinning. De tout venant grindlagen bevatten immers ook een aanzienlijke hoeveelheid bouwzand.

In het door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurde AOD2 (zie 2.3.1.1) wordt gekozen voor een scenario waarbij Vlaanderen minstens voor de helft zelfvoorzienend kan zijn wat bouwzand betreft. Een zelfvoorzieningsgraad van minstens 50 % wordt als realistisch beschouwd, zeker omdat 2010 een jaar met een economische crisis was waarin de vraag naar grondstoffen eerder laag was. Dit scenario zal minder dan 50% zelfvoorziening garanderen als de economische conjunctuur verbetert en de grondstoffenbehoefte stijgt.

Wanneer de jaarlijkse behoefte aan bouwzand wordt gelijkgesteld aan de helft van het verbruik van bouwzand in 2010, komt dit voor de komende 25 jaar neer op een behoefte van 80.919.125 m³ Vlaams bouwzand (0,50 * 25 * 6.473.530 m³) voor de komende 25 jaar.

2.3.3

Onderbouwing projectvoornemen en locatiekeuze vanuit de initiatiefnemers

2.3.3.1

Achterse Hostie

PROFIEL VAN DE INITIATIEFNER KEMPISCHE ZANDGROEVEN WINTERS

Kempische Zandgroeven Winters betreft een familiale onderneming uit Hamont-Achel. Het bedrijf baat al sedert meerdere generaties zandgroeven uit in Lommel, Neerpelt en Grote-Brogel en bedient voornamelijk plaatselijke afnemers binnen een straal van ca. 50 km.

Het bedrijf produceert ca. 200.000 ton/jaar zand over de verschillende groeves heen. Momenteel zijn enkel de exploitaties te Lommel en Grote-Brogel nog actief. Het bedrijf tempert er de laatste jaren bewust zijn productie-ritme teneinde over voldoende zandvoorraad te kunnen beschikken in afwachting van een nieuwe mogelijkheid tot zandontginning (i.c. Bocholt).

Gedurende de jaren '80 van vorige eeuw tot en met 1996 baatte het bedrijf de groeve in Kaulille uit.

Het bedrijf wenste voor deze groeve een uitbreiding te bekomen. In juli 2003 werd in Kaulille een beperkte bestemmingswijziging doorgevoerd met het oog op uitbreiding van de ontginning en werd met het oog op vergunningverlening een MER-procedure aangevat, als voorafname van het Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan (BOD) 'Zand in Limburg' (ontginningszone Achterse Hostie, LIM014).

Echter bleek de beschikbare ontginbare oppervlakte te beperkt om er een rendabele ontginning mogelijk te maken. In de directe omgeving van het ontginningsgebied bevindt zich echter nog steeds een belangrijke voorraad hoogkwalitatief zand, van grof tot zeer grof, dat enkel in de noordoostelijke helft van Limburg wordt aangetroffen en zeer geschikt is voor betontoepassingen en als metselzand.

Het bedrijf ziet deze ontginning dan ook als de opvolger van haar eerder genoemde zandgroeven die allen aflopend zijn.

MOTIVERING VOOR DE LOCATIEKEUZE

De initiatiefnemer, in casu de Kempische Zandgroeve Winters, wil in het gebied een uitbreiding realiseren van de bestaande natte zandontginning 'Achterse Hostie' te Kaulille. Het bedrijf wenst zijn keuze voor uitbreiding te Kaulille en niet op de andere locaties waar in het verleden en tot op heden zandontginning heeft plaatsgevonden, als volgt te motiveren :

- Keuze voor Kaulille (gebied LIM14) :
 - Geologisch : behoudens aanwezigheid van zanden worden in Kaulille, in tegenstelling tot de andere ontginningslocaties van Winters, een belangrijk aandeel aan grind aangetroffen (> 30 gew%

betreft grindige materialen met een korrel tussen 2 mm en 125 mm). Deze materialen zijn dan ook bijzonder geschikt voor beton-, stabilisatie en metseltoepassingen.

- o De aanwezige zandfractie : zoals aangegeven is door een hoog gehalte aan grove korrel (1-2 mm) van hoge kwaliteit aan zand voor initiatiefnemer KZW de belangrijkste drijfveer voor de preferentiële locatiekeuze voor Kaulille. Het aanwezige zand kan daardoor voor alle toepassingsmogelijkheden van navolgende tabel worden toegepast (Broothaers, 2000) :

GRANULOMETRISCH BEREIK	TOEPASSING
A	• Cemente beton voor wegenwerken • Bestratingen van betonstraatstenen en betontegels • Nabehandelingproduct
AB	• Draineringen • Cemente beton voor gebouwen en kunstwerken • Bitumineuze mengsels • Bitumineuze mortel
BC	• Keibestatingen
ABC	• Bepalingen op basis van cement, kalk, gips • Onderfunderingen • Vulmateriaal voor steenslagfunderingen • Mager beton voor wegfunderingen • Voegvulling
ABCD	• Mager beton voor funderingen van gebouwen en kunstwerken • Drainerende fundering van zandcement • Zandcement • Metselmortel

Tabel : Toepassingsmogelijkheden voor zanden (Broothaers, 2000)

- o Mineralogisch is het ontginbare geologisch pakket zeer geschikt (Cammaer, rapport 2014/ACC/037, 2015).
- o Goede bereikbaarheid en transportmogelijkheid via kanaal Bocholt-Herentals en nabij gelegen Gewestwegen. Winters bedient momenteel klanten in nabije omgeving. De situering nabij het kanaal biedt nieuwe opportuniteiten voor verder af gelegen klanten. Een shift van wegvervoer naar scheepstransport is daarom op termijn niet uit te sluiten. (zie ook motivering voor de gebieden Raeker Heide en Groote Heide);

- Het bedrijf heeft in het voorgestelde gebied vrijwel alle grondposities verworven, waardoor dit geen belemmering vormt maar juist garantie biedt op effectieve uitvoering van optimale ontginning en kwaliteitsvolle eindafwerking. Het bedrijf is bovendien voldoende solvabel en kan daardoor ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt zijn opgenomen engagementen vervullen;
- Schaalvoordelen door combinatie in uitvoering van ontwikkeling gebied PRB;
- Lokaal gedragen maatschappelijk project, waarvan ontginning een onderdeel is.
- Afweging Neerpelt (Kolisbos, gebied LIM13) :
 - Het geologisch pakket (Bochoolt zanden) is mineralogisch gelijkaardig aan en granulometrisch min of meer vergelijkbaar met het geologische pakket in de site Kaulille (gebied LIM14), de plaatselijk aanwezige zanden zijn naar toepasbaarheid dan ook evenveel geschikt als deze in Kaulille, echter is het winbaar pakket minder dik, waardoor voor zelfde volume zand meer oppervlakte zal moeten ingezet worden. Het aandeel aan grind in het pakket tout venant is er tevens geringer, waardoor op geologische en afzetgronden relatief minder voorkeur is voor deze site.
 - Momenteel is de site gelegen in bosgebied volgens gewestplan. Deze optie vereist wederaanvulling om bosaanplant mogelijk te maken, tenzij een RUP-onderzoek tot een andere nabestemming zou leiden.
 - De ontsluiting is minder geschikt : afstand tot kanaal met het oog op scheepstransport is verderaf gelegen en vereist transport doorheen Sint-Huibrechts-Lille. Er is ter hoogte van Sint-Huibrechts-Lille momenteel geen kaifaciliteit die overslag naar schip mogelijk maakt. Gewestwegen zijn nabij aanwezig en maken vrachttransport voor lokale bediening mogelijk.
 - Het bedrijf heeft er nauwelijks grondposities, hetgeen de effectieve uitvoering van een RUP dat ontginning zou faciliteren, kan hypothekeren in de realisatie van een optimale ontginning en maatschappelijk gedragen eindafwerking;
 - Het gebied heeft een veel beperktere oppervlakte dan Achterste Hostie en dus een veel beperkte voorraad delfstoffen;
 - Ontginningsproject heeft momenteel onvoldoende plaatselijk draagvlak.
- Afweging Lommel (gebied LIM11) :
 - Het geologisch pakket (Lommel zanden) verschilt mineralogisch en granulometrisch van het geologische pakket in de site Kaulille (gebied LIM14), de plaatselijk aanwezige zanden zijn naar toe-pasbaarheid dan ook beperkter als deze in Kaulille (AB tot BC in bovenvermelde tabel). Bovendien

is het winbaar pakket minder dik (slechts 8 m), waardoor voor zelfde volume zand meer oppervlakte zal moeten ingezet worden. Het pakket bevat geen grind in het *tout venant* is er tevens geringer, waardoor op geologische en afzetgronden relatief minder voorkeur is voor deze site.

- Momenteel heeft de site in zuidelijke, noordelijke en westelijke richting geen uitbreidmogelijkheid. In oostelijke richting is nog uitbreidmogelijkheid, echter ingekleurd als bos- en natuurgebied.
- De ontsluiting is minder geschikt : afstand tot kanaal met het oog op scheepstransport is verderaf gelegen en vereist transport doorheen Lommel-Barrier. Er is ter hoogte van Lommel-Barrier slechts beperkte kaafaciliteit die overslag naar schip mogelijk maakt. Gewestwegen zijn nabij aanwezig en maken vrachtransport voor lokale bediening mogelijk.
- Het bedrijf heeft er behoudens voor de huidige ontginning nauwelijks grondposities, hetgeen de effectieve uitvoering van een RUP dat ontginning zou faciliteren kan hypothekeken in de realisatie van een optimale ontginning en maatschappelijk gedragen eindafwerking;
- Uitbreiding van het ontginningsproject in oostelijke richting heeft momenteel onvoldoende plaatselijk draagvlak.
 - Afweging Grote-Brogel (Peer, gebied LIM17) :
 - Het geologisch ontginbaar pakket (Lommel-zanden) bestaat uit heterogene fijne grinden en zanden met discontinue leem- en kleilagen. Ondiepe boringen die thv het ontginningsgebied werden uitgevoerd wijzen op de aanwezigheid van in hoofdzaak fijn zand, afgewisseld met grovere fracties. In de bovenste 3 m wordt systematisch een grindafzetting aangetroffen van 1 à 2 m dikte. Klei- en humushoudende horizonten zijn eveneens aanwezig. Ter hoogte van het ontginningsgebied is ontginbare pakket ca. 20 m dik. Het pakket verschilt mineralogisch en granulometrisch van het geologische pakket in de site Kaulille (gebied LIM14), de plaatselijk aanwezige zanden zijn naar toepasbaarheid dan ook beperkter als deze in Kaulille (AB tot BC in bovenvermelde tabel).
 - In het verleden verkreeg het bedrijf via BPA mogelijkheid tot uitbreiding, maar er wordt geen verdere uitbreidmogelijkheid voorzien.
 - De ontsluiting is minder geschikt : afstand tot gewestwegen is relatief groot, afstand tot scheeps-transport is zeer groot.
 - Het bedrijf heeft er nauwelijks bijkomende grondposities, hetgeen de effectieve uitvoering van een RUP dat ontginning zou faciliteren, kan hypothekeken in de realisatie van een optimale ontginning en maatschappelijk gedragen eindafwerking;

- Ontginningsproject heeft momenteel onvoldoende plaatselijk draagvlak.

CONCLUSIE

De ontginningslocatie Kaulille wordt momenteel door het bedrijf als meest geschikt beoordeeld. Het bedrijf heeft steeds geijverd voor de verdere ontwikkeling van deze site met het oog op zandontginning. Bewijs daarvan is de inspanning om via BPA 'In den Hove' (MB 10/07/2003) uitbreidingsmogelijkheid te faciliteren. Het BPA bood echter onvoldoende perspectief voor verdere uitbreiding, waardoor het niet werd uitgevoerd.

2.3.3.2

Groote Heide en Raeker Heide

ECONOMISCHE STRUCTUUR

Het plangebied is gesitueerd langs het Kempisch kanaal tussen het kleinstedelijk gebied Bree en de concentratie van bedrijventerreinen van Lommel, Neerpelt en Overpelt. Het gewestplan duidt het bestaande bedrijventerrein aan als zone voor ambachtelijke bedrijven en KMO's en de PRB site als industriegebied.

Globaal kunnen we dus stellen dat de PRB-site vandaag juridisch ontwikkelbaar is als industriegebied maar dat deze bestemming door het beleid in vraag wordt gesteld. (Delen van) het industriegebied zijn opgenomen als te schrappen industriegebied in diverse structuurplannen. Tot op heden werd een bestemmingswijziging niet gerealiseerd door middel van een ruimtelijk uitvoeringsplan. Indien deze site invulling krijgt als ontginningszone creëert dit de mogelijkheid om een ruimtelijk logische afwerking van de bestaande bedrijventerrein te realiseren en het Kempisch kanaal als transportas in te zetten. De afwerking van het industriegebied en de realisatie van een werkbare laad- en loszone aan het kanaal voor bedrijvigheid komen overeen met de gewenste economische structuur. De keuze voor deze locatie voor zandwinning is m.a.w. een hefboom om de gewenste ruimtelijke ontwikkeling ter plaatse te faciliteren en te sturen.

ONTSluitING

De voorgestelde locatie is gelegen langs het Kanaal Bocholt – Herentals en dit over de gehele lengte van de ontginnen terreinen aan weerszijden van de Fabriekstraat. Dit is een onmiskenbaar voordeel voor vervoer via de binnenscheepvaart.

Zand is uitermate geschikt voor vervoer per schip en kan via het bestaande waternetwerk een ruim gebied voorzien van aanbod. Alleen al in het werkgebied van nv De Scheepvaart vervoert men momenteel zo'n 17 miljoen ton bouwmaterialen jaarlijks waarvan een groot gedeelte zand voor beton producten. Ongeveer 90% van de werkers van betonzand en metselzand is momenteel langs de bevaarbare waterwegen gevestigd.

Gezien de marktprijs van betonzand en metselzand is een uitbating alleen rendabel als er structureel in zeer grote volumes langs het water wordt afgevoerd. Dit houdt meteen een garantie in voor de beperking van de mobiliteit over de weg in de omgeving van de exploitatie site. Er zijn momenteel drie laadkades aanwezig die dienen aangepast te worden aan het nieuwe gebruik en geschikt gemaakt moeten worden in functie van de frequentie en kwantiteit van de afvoer. De bestaande laadkaaien bieden in ieder geval een groot voordeel voor de locatie maar gezien de grootte van de geprojecteerde volumes lijkt het aannemelijk dat dit project in aanmerking komt voor de bouw van een nieuwe kaaimuur die tevens de watergebonden bedrijvigheid op het industriegebied kan stimuleren. Het Kanaal Bocholt – Herentals laat schepen toe van 600 ton (Kempenaars) en zelfs van 1100 ton indien ze niet door de sluisen (van de Blauwe kei te Lommel) moeten varen. Globaal gezien is de keuze voor deze locatie dus de meest duurzame optie op vlak van vervoer over het water.

Ongeacht het feit dat er zal gestreefd worden naar een maximaal vervoer via de waterwegen moet rekening gehouden worden met een aandeel vervoer over de weg. Het terrein is via de N747 rechtstreeks verbonden met de N76 richting Hamont-Achel (industriële netwerk Kempense as) en het kleinstedelijk gebied Bree. De N76 is verbonden met de N71 (secundaire weg II) Mol-Lier en de N74 (Hasselt – E 314). Het verlengde van de N747 (N564) leidt naar de A2 autosnelweg in Nederland (Antwerpen-Eindhoven). Het plangebied sluit hierdoor aan op een hiërarchisch gestructureerd wegennet en is relatief goed ontsloten.

De keuze voor deze locatie past derhalve ook in de visie van het vrachtroutenetwerk van de provincie Limburg. Hierin worden de routes benoemd die bij voorkeur door het vrachtverkeer worden gevolgd; met een onderscheid tussen hoofdvrachtroutes, bovenlokale vrachtroutes type 1, 2 en 3, met daaronder nog lokale (intergemeentelijke) vrachtroutes.

Ook de N747 is een vrachtroute type 1 vanaf de grens met Nederland over het kanaal Herentals-Bocholt tot aan het lokaal bedrijventerrein in Kaulille. Deze route sluit aan de grens aan op de voorkeurroute van de Nederlandse provincie Limburg langs de N564-Kempenweg. Nederlands Limburg geeft aan deze route de voorkeur boven de route via de N292 tussen Weert en Kinrooi, o.a. omdat de gemeente Kinrooi bovenlokaal vrachtverkeer probeert te weren. De weg verknoopt met de N76 (noord – zuid) in Lozen (een vrachtroute type 3). Volgens de telling van AWV bedraagt het aandeel vrachtverkeer zowel in de richting van Nederland als in de richting van België 15% van het totale verkeersaanbod.

ZANDWINNING

In termen van ontginning werden een aantal elementen zoals ontginningswijze en -diepte, economische waarde en toepassingsgebied van de delfstof, geologisch voorkomen (korrelgrootte, korrelverdeling, kwaliteit, zuiverheid, ...) op het terrein onderzocht. Het is duidelijk dat het PRB terrein zeer geschikt is voor ontginning indien we deze elementen aftoetsen. Het is duidelijk dat de keuze voor deze locatie niet enkel gebaseerd is op de hoogwaardigheid van de primaire bouwstoffen in de ondergrond maar ook op de logische en aaneengesloten mogelijke ontginningszone. Daarnaast blijkt uit het geologisch onderzoek (grid van boringen, geofysisch onderzoek) dat een winning tot op 30 meter vrijwel overal in het gebied zinvol en haalbaar is. Door de winningsdiepte te optimaliseren kan de benodigde oppervlakte geminimaliseerd worden en is de ratio opbrengst bruikbaar product per ha zeer goed. Op het vlak van zuinig ruimtegebruik is de keuze voor deze locatie daarom aangewezen.

RECREATIE

De landschappelijke en natuurlijke waarde van de brede omgeving leidt tot een belangrijke toeristisch recreatieve aantrekkingskracht. Dit uit zich in een groot aantal bivakplaatsen en verblijfsrecreatie. Dagrecreatie is vooral georiënteerd op landschaps- en natuurbeleving. De grensoverschrijdende domeinen (Smeetshof, Broeksheuvel en Het Loo) zijn deel van een snoer van rustgebieden met een toeristisch recreatief gebruik. Door de keuze van deze locatie kan een complementaire nieuwe toeristische recreatieve infrastructuur ontwikkeld worden. De creatie van waterplassen door zandwinning bieden een uitgelezen mogelijkheid om aansluitend op bestaande netwerken (fietsroute, wandelroute, MBT, menroutes) een actieve recreatieplek te ontwikkelen.

Het plangebied is deel van een toeristische recreatief verwevingsgebied op provinciaal niveau. Dit gebied loopt van het kanaal Bochoolt-Herentals in het noorden tot het toeristisch recreatief kerngebied in het zuiden. De toeristisch recreatieve ontwikkeling na zandwinning kan, mits randvoorwaarden, worden aangesloten bij de verschillende structuur- en beleidsvisies voor de kernen.

CONCLUSIE

Intrinsiek aan de voorgestelde locatie voor zandwinning zijn een aantal ruimtelijke potenties verbonden. Het is duidelijk dat de mogelijke ontginning op de voormalige PRB terreinen ruime perspectieven biedt voor het realiseren van een gewenste structurele ontwikkeling van Bocholt. Deze wordt opgebouwd omheen de troeven van de gemeente. Het betreft zowel landschap en natuur, toerisme en recreatie. Door deze te accentueren en te ontwikkelen wordt het toeristisch-recreatief aanbod verbreed en de natuur versterkt. Bocholt blijft hierdoor een aantrekkelijke en competitieve gemeente in het buitengebied en dit zowel voor de eigen bewoners als de recreanten. Door ruimte te voorzien voor uitbreiding en herlocalisering van bedrijven, worden garanties gecreëerd voor werkgelegenheid en het behoud van sterke bedrijven in de gemeente (bv. brouwerij Martens). Het rechtstreeks afvoeren van het zand langs de waterweg en de ruime mogelijkheden om nieuwe sterke natuurwaarden in de omgeving te creëren zijn belangrijke bijkomende factoren die het plangebied interessant maken om als locatie voor ontginning aangeduid te worden.

